

Dýpkunar- og losunarsvæðið falla bæði undir strandsjávarvatnshlotið *Dyrhólaey að Þorlákshöfn* nr. 103-1342-C. Samkvæmt lögum um stjórn vatnamála skulu vatnshlot ná þeim umhverfismarkmiðum sem sett fyrir þau hafa verið sett. Umhverfismarkmið og ástand vatnshlota má finna í Vatnavefsja¹. Samkvæmt 12. gr. laganna má ástand vatnshlota ekki versna, hvorki tímabundið né varanlega.

Umfjöllun

Umhverfis- og orkustofnun óskaði eftir umsögn Hafrannsóknastofnunar í samræmi við 9. gr. laga nr. 33/2004 um varnir gegn mengun hafs og stranda. Umsögn Hafrannsóknastofnunar barst þann 11. september 2026 og kom þar fram að stofnunin gerði ekki sérstakar athugasemdir vegna umbeðinnar leyfisveitingar vegna áforma um varp í hafið.

Framkvæmdin er tilkynningarskyld til Húsnæðis-, mannvirkja og skipulagsstofnunar (HMS) sbr. 19. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana, sbr. lið 2.02 í 1. viðauka laganna. Í tilkynningu framkvæmdaraðila til HMS var gerð grein fyrir töku á allt að 120.000 m³ af dýpkunarefni. Ákvörðun HMS lá fyrir þann 18. ágúst 2026 þess efnis að framkvæmdin væri ekki líkleg til þess að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og því ekki háð mati á umhverfisáhrifum. Í niðurstöðukaflanum tekur HMS m.a. fram að framkvæmdin sé fremur lítil að umfangi, á svæði sem er undir mannlegu álagi og dýpkun farið fram áður, losunarstaðurinn á svæði sem hefur verið afmarkað fyrir hafnargarð og lífríki sé fábreytt, bæði á dýpkunar og losunarstað. Neikvæð áhrif framkvæmdarinnar fælust aðallega í gruggmyndun og ónæði á framkvæmdatíma.

Gert er ráð fyrir því að hafnargarður verði byggður á losunarsvæðinu samkvæmt Aðalskipulagi Vestmannaeyja 2015-2035 og er það skilgreint sem landfylling. Í umsögn Vestmannaeyjabæjar við matskyldufyrirpurn til HMS var tekið fram að framkvæmdin væri í samræmi við skipulag.

Með umsókn fylgdi m.a. niðurstöður mælingar á þungmálmum á hafnarsvæðinu frá árinu 2003. Niðurstöður þeirra mælinga var að styrkur þungmálma væri innan þeirra marka að óhætt sé að varpa dýpkunarefninu í hafið. Fram kemur í matskyldufyrirspurn til HMS að starfsemi hafnarinnar hafi ekki breyst síðan þá og ekki líklegt að breyting yrði á þeim niðurstöðum.

Áhrif á vatn

Með umsókninni fylgdi áhrifamat fyrir vatnshlot þar sem gerð var grein fyrir áhrifum framkvæmdarinnar á strandsjávarvatnahlotið *Dyrhólaey að Þorlákshöfn* nr. 103-1342-C. Þar kemur fram að framkvæmdin komi til með að hafa bein áhrif á strandsjávarvatnshlotið. Áhrif á líffræðilega gæðapætti væru einkum tímabundin á meðan framkvæmdum stendur, einkum vegna gruggmyndunar. Áhrif á vatnsformfræðilega gæðapætti fælust í því að dýpi á

¹ [Vatnavefsja](#)

dýpkunarsvæði mun aukast og efnishaugar myndast á losunarstað. Kornastærð á losunarstað myndi breytast þar sem efnishaugarnir samanstanda af sandi, möl og grjóti þar sem fyrir er sandbotn. Heilt yfir myndi framkvæmdin hafa nánast engin áhrif á vatnshlotið og ómögulegt sé talið að umhverfismarkmið vatnshlotsins náist ekki.

Niðurstaða

Með hliðsjón af framlögðum gögnum og umsögn Hafrannsóknastofnunar veitir Umhverfis- og orkustofnun hér með leyfi á grundvelli a. og b. liðs 9. gr. laga nr. 33/2004, til að varpað verði í hafið allt að 120.000 m³ af dýpkunarefni og efni úr Hörgeyrargarði á framangreint losunarsvæði vegna dýpkunar í innsiglingu Vestmannaeyjahafnar og styttingar Hörgeyrargarðs. Leyfið gildir til 17. september 2030.

Leyfið er veitt með eftirfarandi skilyrðum:

- Gæta skal varúðar við losun efnisins og leitast við að takmarka gruggmyndun eins og hægt er.
- Umhverfis- og orkustofnun verði tilkynnt um upphaf og lok dýpkunar- og efnislosunarlotu.
- Haldin verði skrá yfir varp í hafið þar sem að lágmarki komi fram dags- og tímasetning losunar, nákvæm staðsetning og rúmmáls varps innan losunarsvæðisins og skila til Umhverfis- og orkustofnunar innan mánaðar eftir lok verks.
- Verði fyrirsjáanlegar breytingar á verkinu skulu þær breytingar tilkynntar fyrirfram til Umhverfis- og orkustofnunar sem metur hvort þörf er á nýrri umsókn um varp í hafið.
- Reynist vera annað efni í garðinum en tilgreint er í umsókn ber að tilkynna það til Umhverfis- og orkustofnunar áður en því yrði varpað á losunarsvæðið. Stofnunin metur til hvaða ráðstafana þyrfti að grípa til í kjölfarið.

Brot gegn skilyrðum þessum kunna að varða refsíabyrgð samkvæmt 25. gr. og 26. gr. laga nr. 33/2004 um varnir gegn mengun hafs og stranda.

Verði eftirlitsaðili var við brot leyfishafa á lögum, reglugerðum eða ákvæðum leyfis þessa skal hann þá veita leyfishafa skriflega aðvörðun og frest til úrbóta. Sinni leyfishafi ekki slíkri aðvörðun skal afturkalla leyfið. Sé um að ræða alvarleg eða ítrekuð brot á lögum, reglugerðum eða ákvæðum leyfis getur Umhverfis- og orkustofnun afturkallað þetta leyfi án viðvörðunar.

Ákvörðun Umhverfis- og orkustofnunar um veitingu leyfis til varps í hafið er kærðanleg til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála innan eins mánaðar frá birtingu ákvörðunar Umhverfis- og orkustofnunar, sbr. 4. mgr. 28. gr. laga nr. 33/2004 um varnir gegn mengun hafs og stranda, sbr. 20. gr. breytingarlaga nr. 30/2026, og 4. gr. laga nr. 130/2011 um úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála.

Virðingarfyllst,

Þorbjörg Sigfúsdóttir

sérfræðingur

María Guðmundsdóttir

teymisstjóri